

INGLIZ TILI O'QITISH JARAYONIDA GRAMMATIK KO'NIKMALARINI MUSTAHKAMLASH VA XATOLAR OLDINI OLIISH STRATEGIYALARI

Saidvalixonova Madinaxon Ibrogimjon qizi

Annotatsiya: *Ushbu tezis ingliz tili o'qitish jarayonida grammatik ko'nikmalarni shakllantirish va xatolarning oldini olish strategiyalariga bag'ishlangan. Xatolarni bartaraf etishdan ko'ra ularning kelib chiqishini oldindan aniqlash, o'quvchilarda to'g'ri grammatik shakllardan foydalanish odatini hosil qilish samaraliroq natija beradi. Tezisda innovatsion o'qitish metodlari, individual yondashuv, refleksiya ko'nikmalarini rivojlantirish hamda axborot texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *ingliz tili, grammatika, ko'nikma, xatolarning oldini olish, innovatsion metodlar, refleksiya, individual yondashuv, kompetensiya.*

Hozirgi kunda ingliz tili global muloqot, fan va texnologiyalar tili sifatida alohida o'rin tutadi. Shu bois til o'qitishda nafaqat lug'at boyligini oshirish, balki grammatik bilimlarni mustahkamlash ham muhim hisoblanadi. Amaliyot shuni ko'rsatadiki, ko'plab o'quvchilar grammatika qoidalarini nazariy jihatdan bilsalar ham, amaliy nutqda ularni to'g'ri qo'llashda qiynaladilar. Natijada og'zaki va yozma nutqda turli grammatik xatolar yuzaga keladi. Bunday xatolarni doimiy tuzatish o'quvchi uchun qiyinchilik tug'diradi, shuning uchun ularning oldini olishga qaratilgan strategiyalarni qo'llash samaraliroq sanaladi.

Grammatik ko'nikmalarni mustahkamlash va xatolarni kamaytirishda bir necha muhim strategiyalar mavjud. Ulardan biri profilaktik mashqlar tizimidir. O'quvchilar dars jarayonida doimiy ravishda turli kontekstlarda grammatik qoidalarini qo'llashga o'rgatiladi. Masalan, zamonlarni taqqoslash, turli gap tuzilmalari asosida dialog tuzish yoki bir grammatik struktura asosida matn yaratish orqali xatolar paydo bo'lishi oldindan bartaraf qilinadi.

Ikkinchi muhim strategiya — individual yondashuv. Har bir o'quvchining grammatik bilim darajasi turlicha bo'lgani uchun, umumiy mashqlardan tashqari, individual topshiriqlar ham ishlab chiqilishi zarur. Masalan, zamonlarni noto'g'ri ishlatadigan o'quvchiga qo'shimcha ravishda fe'llarning zamonlar jadvali asosida maxsus topshiriqlar berilishi mumkin.

Shuningdek, refleksiya metodini qo'llash grammatik ko'nikmalarni mustahkamlashda katta ahamiyatga ega. O'quvchilarga o'z yozma ishlarini qayta o'qib chiqish, xatolarni belgilash va tuzatish topshirig'i berilsa, ular o'z xatolarini ko'rishga, ularni tahlil qilishga va kelajakda takrorlamaslikka o'rganadilar. Refleksiya

nafaqat grammatikani chuqur o'zlashtirishga, balki mustaqil o'rganish madaniyatini shakllantirishga ham xizmat qiladi.

Til o'qitishda zamonaviy metodlardan yana biri — integrativ yondashuvdir. Bunda grammatika alohida o'rgatilmaydi, balki o'quvchilarning tinglab tushunish, o'qish, yozish va gapirish faoliyati bilan birgalikda o'zlashtiriladi. Masalan, biror mavzu asosida matn o'qilganda, o'quvchilar undan grammatik qoidalarni ajratib oladilar va amalda qo'llashga harakat qiladilar.

Bundan tashqari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari xatolarning oldini olishda samarali vosita hisoblanadi. Onlayn platformalar, interaktiv mashqlar, testlar va mobil ilovalar yordamida o'quvchilar mustaqil ravishda mashq qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bunday vositalar o'quvchiga xatolarini tezda ko'rib chiqish, to'g'ri variantni tanlash va o'z bilimlarini sinovdan o'tkazishga yordam beradi.

Xulosa: Ingliz tili o'qitish jarayonida grammatik ko'nikmalarni mustahkamlash xatolarni kamaytirishning eng samarali yo'llaridan biridir. Xatolarning oldini olish strategiyalari o'quvchilarni nazariy bilimlarni amaliy nutqda to'g'ri qo'llashga o'rgatadi, ularda refleksiya ko'nikmalarini rivojlantiradi va mustaqil o'rganish madaniyatini shakllantiradi. Profilaktik mashqlar, individual yondashuv, integrativ metodlar va axborot texnologiyalari bu jarayonni yanada samarali tashkil etishga xizmat qiladi. Natijada o'quvchilarning og'zaki va yozma nutqi aniq, ravon va grammatik jihatdan to'g'ri bo'lishi ta'minlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Sobirova, D. (2019). *Xorijiy til o'qitishda innovatsion metodlar*. Toshkent: Fan nashriyoti.
2. Harmer, J. (2015). *The Practice of English Language Teaching*. London: Longman.
3. Larsen-Freeman, D. (2003). *Teaching Language: From Grammar to Gramaring*. Boston: Heinle.
4. Mamatqulova, G. (2022). Ingliz tili grammatikasini o'qitishda refleksiv yondashuvning o'rni. *Til va ta'lim*, 4(1), 60–67.

